

مجموعه الشعراء

مجموعه الشعراء (maj.mu.a.toz.so.a.ra) / مجمع الشعراء، تذکره ای منظوم به فارسی، تألیف عبدالکریم فضل‌ی* نمنگانی. مؤلف آن را در ۱۲۳۶ / ۱۸۲۱م در بحر متقارب مثنوی مقصور سروده است. این تذکره به نامهای مجموعه شاعران و مجموعه عمرخان نیز مشهور است و در آن شرح زندگی و نمونه اشعار هفتاد و پنج شاعر همروزگار عمرخان، خان خوقند، آمده است. بخش نخست آن قصایدی در مدح عمرخان و نیز غزلهای فارسی و ازبکی و نظیره هایی است که بر اشعار او سروده اند. بخش دوم نمونه هایی از مخمس، رباعی، مسدس، مستزاد، مفردات و ماده تاریخ است. واضح در تذکره خود (تحفة الأحاب) از ادب فارسی در آسیای میانه / ۷۸۸ این کتاب استفاده کرده است. مجموعه الشعراء در ۱۹۰۲م در تاشکند به چاپ رسیده است.

منابع: دایرة المعارف ادبیات و صنعت تاجیک، ۲/۲۳۱؛ دایرة المعارف شوروی تاجیک، ۴/۳۱۲ - ۳۱۳؛ فهرست دست نویس های شرقی فرهنگستان علوم ازبکستان، ۲/۲۳۶ - ۲۴۰؛ فهرست دست نویس های شرقی فرهنگستان علوم تاجیکستان، ۲/۲۶؛ فهرست نسخ خطی انستیتوی آثار خطی تاجیکستان، ۱/۱۱۶ - ۱۱۷.

قبادیانی

Маҷмуат-уш-шуаро

Маҷмуат-уш-шуаро, тазкирае манзум ба форсӣ, таълифи Абдукарим Фазлии Намангонӣ. Муаллиф онро дар 1821/1236 дар баҳри мутақороби мусаммани мақсур сурудааст. Ин тазкира ба номҳои Маҷмуаи шоирон ва Маҷмуаи Умархон низ машҳур аст ва дар он шарҳи зиндагӣ ва намунаи ашъори ҳафтоду панҷ шоири ҳамрузгори Умархон, хони Хуқанд омадааст. Бахши нахусти он қасоиде дар мадҳи Умархон ва низ ғазалҳои форсӣ ва узбекӣ ва

назираҳое аст, ки бар ашъори ӯ сурудаанд. Бахши дувум намунаҳое аз мухаммас, рубой, мусаддас, мустазод, муфрадот ва моддаи таърих аст. Вазеҳ дар тазкираи худ (Тухфат-ул-аҳбоб) аз ин китоб истифода кардааст. Маҷмуат-уш-шуаро дар 1902 дар Тошканд ба чоп расидааст.

Манбаъҳо: Энциклопедияи адабиёт ва санъати тоҷик, 2/231; Энциклопедияи шӯравии тоҷик, 4/312-313; Феҳристи дастнависҳои шарқии Академияи илмҳои Ёзбекистон, 2/236-240; Феҳристи дастнависҳои шарқии Академияи илмҳои Тоҷикистон, 2/26; Феҳристи нусхаҳои хаттии Институти осори хаттии Тоҷикистон, 1/116-117.

Қубодиёни

Донишномаи адаби форсӣ. Адаби форсӣ дар Осиёи Миёна. –
Техрон: Интишороти вазорати фарҳанг ва иршоди исломӣ, 1380, ҷ. 1,
саҳ. 788-789.